

Head Rõuge valla elanikud!

Viimased nädalad oleme elanud olukorras, mida enamust meist oma eluajal kogenud ei ole – kogu riigis on alates 12. märtsist välja kuulutatud eriolukord. Meie elu on täielikult ümber korraldatud ühe kiiresti ja ulatuslikult leviva viiruse – koroonaviiruse – tõttu. See on toonud kaasa ka valla asutuste ja vallavalitsuse töökorralduse muudatused: koolid, noorsootöö keskus ja noortetoad, rahva- ja kultuurimajad ning jäätmejaam on suletud. Koolid toimetavad distantsõppe, lasteaiad on küll avatud, aga tingimuslikult, et lapsehoiuteenust osutatakse eelkõige n-õ eeslinni töötajatele (Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeameti,

meditsiini- ja sotsiaalvaldkonna inimestele). Raamatukogud on neljal päeval nädalas kodukontoris ja raamatute väljastamine toimub kord nädalas, Rõuge Koostöökeskus on oma tugiteenustega kolinud e-kanalitesse, vallavalitsus toimetab kodukontorites ning hooldekodudes ja sotsiaalkeskuses on range külastuskeeld. Avalikud mängu- väljakud ja objektid on suletud ning väljas liikumisel peab rangelt jälgima riigis kehtestatud 2+2 reeglit. Kui kaua taoline olukord kestab, on teadmata ja meil ei ole mõjuvõimu selle kontrollimiseks. Küll aga saame kõik haiguse leviku tõkestamisele kaasa aidata sellega, et peame kinni

kehtestatud piirangutest ja järgime ohutusjuhendeid.

Ma väga tänan kõiki meie asutusi ja töötajaid, et olete olukorraga nii kiiresti kohanenud ja töötanud selle nimel, et saame nii palju, kui olukord võimaldab, meie inimestele jätkuvalt teenuseid pakkuda. Suur aitäh meie vabatahtlike päästjatele ja Mõniste päästekomandole, et olite kõhklusteta valmis valla turvalisusse panustama! Suur kummardus lastevanematele, kelle koormus distantsõppega oluliselt kasvanud on – ei ole kerge lisaks oma igapäeva tööle täita ka õpetaja rolli. Elu aga veereb ikka omasoodu, olenemata viirusest. Jaanuari lõpus kuulutas vallavalitsus välja konkurssi vallavalitsuse liikme leidmiseks, kes hakkaks täitma ka vallavanema ülesandeid tema äraoleku ajal.

Küsimusi tekitas asjaolu, et kuidas saab vallavanem endale asendajat otsida. Selgituseks: kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt kuulub vallavanema pädevusse vallavalitsuse moodustamine ning vallavanemal on õigus esitada volikogule vallavalitsuse liikmete, teiste hulgas ka palgaliste liikmete, kandidaadid kinnitamiseks. Vallavanema asendamine toimub aga Rõuge valla põhimääruse

alusel, mille kohaselt asendab vallavanemat tema äraolekul tema poolt käskkirjaga määratud üks vallavalitsuse liige. Selliselt olemegi toimetanud ning volikogu kinnitas 7. aprilli istungil kaks täiendavat vallavalitsuse liiget: finantsosakonna juhataja Katrin Urbaniku ja palgalise liikme Rein Loigu. Rein on alates 9. aprillist määratud vallavanema käskkirjaga vallavanema asendajaks ehk juriidiliselt on tegemist vallavalitsuse liikmega vallavanema ülesannetes.

Teine vallavalitsusse jõudnud küsimus on seotud tagasiastumisega: miks vallavanem, kes on lapseootel, ei astu tagasi? Selgituseks, et üldiselt ei kuulu vallavanem kui amet ei avaliku teenistuse seaduse ega töölepingu seaduse reguleerimise alla. Ainuke regulatsioon tema õiguste ja kohustuste kohta on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses. Küll aga, mis puudub lapseootel vallavanemat, on ka vallavanem täiesti tavaline töötaja ning sel puhul rakendatakse töölepingu seadusest tulenevaid rasedus- ja sünnituspuhkuse ning lapsehoolduspuhkuse kohta käivaid seaduse sätteid. Selle alusel ei saa lapseootus olla tagasiastumise põhjuseks. Toon näite – see on

võrdväärne olukorraga, kus töötaja teatab oma röömsat uudist rasedusest, mille peale tema tööandja palub tal esitada lahkumisavalduse. Veel vajab vastust küsimus, kui pikaks ajaks vallavanema asendaja määrati. Ka siin saab tõmmata paralleeli töötajaga – kui töötaja siirdub sünnitus- ja lapsehoolduspuhkusele, siis on tema käest ülekohtune nõuda, et ta sel momendil teab, kui kauaks ta puhkusele jääb. See sõltub eelkõige inimese enda ja lapse tervisest ning heaolust. Fakt on see, et käesoleva vallavalitsuse ja vallavanema volitused lõpevad pärast 2021. aasta oktoobrikuiseid valimisi.

Kindlasti ei saa valla jaoks olulisem olla see, kes ja kui kaua lapsehoolduspuhkusel on, vaid see, kuidas vallas edasi toimetatakse. Võin julgelt väita, et kõigi aasta esimeses lehes nimetatud ja nime tamata tegevuste ning projektidega toimetatakse edasi ja valla areng juhi asendamisega seisma ei jää. Hetkel aga tänan Teid võimaluse eest olla osa Rõuge valla toimetustest! Olge röömsad ja terved!

Mailis Koger
Rõuge vallavanem

Rõuge Vallavolikogu 7. aprilli istungil vastu võetud õigusaktid

Volikogu:

1. Kinnitas Rein Loigu ja Katrin Urbaniku vallavalitsuse liikmeteks. Rein Loik nimetati ametisse palgaliseks vallavalitsuse liikmeks. Katrin Urbanik on Rõuge Vallavalitsuse finantsosakonna juhataja ja Rein Loik hakkab täitma vallavanema ülesandeid vallavanema äraoleku ajal.

2. Määras palgalise vallavalitsuse liikme Rein Loigu töötasuks 2 500 (bruto) eurot kuus vallavanema ülesannete täitmise ajaks.

3. Andis vallavalitsuse palgalisele liikmele Rein Loigule vallavanema ülesannete täitmise ajaks ametialaseks kasutamiseks sõiduauto.

4. Andis nõusoleku Rõuge vallale kuuluva kinnistu nr 2816641 koormamiseks realservituudiga. Ruusmäe Jahiselt soovib rajada Ruusmäe külas Rõuge valla omandis olevale Puhasti kinnistule osaliselt maaküttekontuuri. Ruusmäe Jahiselt soovib jahimaja kütteks paigaldada maaküttesüsteemi. Jahiseltile kuuluvast maast ei piisa projekteeritud maaküttekontuuri paigaldamiseks. Maaküttekontuuri paigaldamiseks võõrale kinnistule on vajalik notariaalne kokkulepe realservituudi seadmiseks. Servituudiala pindala on 430 m² ja realservituut seatakse 30 aastaks ning tasuta.

5. Võttis vastu Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetuse määramise korra. Määruse abil viiakse ellu Kagu-Eesti programmi ühte toetusuunda, milleks on tööturu olukorra parandamine, luues paremaid tingimusi ja motivatsiooni nendele spetsialistidele, keda vajavad piirkonna ettevõtjad ning soodustada spetsialistide piirkonda jäämist.

Määruse eesmärk on parandada Rõuge vallas elavate spetsialistide

elamistingimusi, aidates seeläbi kaasa piirkonna majandusarenguks oluliste spetsialistide jäämisele ja tulemisele piirkonda.

Määruses sätestatakse toetuse andmise üldised tingimused ning taotlemise, hindamise ja aruandluse kord ning määratakse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded.

6. Andis nõusoleku osaleda Ruusmäe küla reoveepuhasti rekonstrueerimise projektis ja nõustus finantseerima valla 2021–2022 aasta eelarvest Ruusmäe küla reoveepuhasti rekonstrueerimise projekti SA KIK positiivse rahastamisotsuse korral omaosalusega 40% projekti kogumaksumusest, summas kuni 100 000 eurot.

7. Otsustas võõrandada AS-le Võru Vesi otsustuskorras tasuta Rõuge vallale Ruusmäe külas kuuluva Puhasti kinnistul asuva reoveepuhasti. AS Võru Vesi on esitanud taotluse SA-le KIK keskkonnaprogrammist Ruusmäe külas reoveepuhasti rekonstrueerimiseks. Ruusmäe küla ühiskanalisatsiooni süsteem kuulub Rõuge vallale, reoveepuhasti asub vallale kuuluv Puhasti kinnistul. Seetõttu saab puhasti rekonstrueerimist teha vaid koostöös puhasti asukohajärgse omavalitsusega. Ruusmäe küla reoveepuhasti rekonstrueerimine on vajalik, kuna praeguse reoveepuhasti konstruktsioon ja tehnoloogia on amortiseerunud ega puhasta reovett vastavalt nõuetele.

8. Andis nõusoleku Kuutsi külas Kolgamäe karjääri kinnistul asuva lasketiiru kasutamise aegade muutmiseks. Lasketiir võib kasutada vahemikus mai–august kolmel päeval nädalas (reeglina teisipäeval, kolmapäeval ja laupäeval) ja vahemikus september–aprill kahel päeval nädalas (reeglina

kolmapäeval ja laupäeval).

9. Nõustus Kuutsi külas Kolgamäe II liivakarjääri määraldise kaevandamisloa andmisega OÜ-le Aigren järgmistel tingimustel:

- karjääri määraldise ja teenindusmaa piir Petka tee suhtes jääb samale kaugusele kui kaevandamisloa nr L.MK/300728 alusel kehtinud määraldis ja teenindusmaa;
- Petka teed kasutatakse suvisel kuival ajal, et ümbritsevas elukeskkonnas ei leviks tolmu;

- kivide ja kruusa purustamine karjääris on lubatud ajavahemikus esmaspäevast reedeni kell 11.00–14.00, et vähendada häiriva müra faktorit ümbritsevas elukeskkonnas;
- kaevandusloa andja küsib Maanteeameti arvamust meetmete kohta riigimaantee nr 25199 (Mõniste–Tiitsa–Karisöödi tee) hea seisukorra tagamiseks seoses toodangu väljaveoga karjäärist.

10. Võttis vastu ja suunas avalikule väljapanekule Rõuge alevikus Aia tn 4 katastriüksuse ja sellega piirneva ala detailplaneeringu.

11. Kehtestas Rõuge alevikus Tindi tn 8 detailplaneeringu.

12. Kehtestas Tindi külas Rõuge Ööbikuorg katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu.

13. Andis Rõuge valla omandis olevast Spordi kinnistust madalseiklusraja alla jääva maa-ala tasuta avalikku kasutusse sihtasutusele Haanjamaa Sport. Kasutusse antakse 860 m² suurune maa-ala.

SA Haanjamaa Sport soovib koostöös Leaderi programmiga rajada kõnealusele maatükile madalseiklusrada. Madalseiklusrada pakub põnevat ja arendavat tegevust just lastele ja seda aastaringiselt. SA soovib luua lastele paremad vaba aja veetmise tingimused aktiivseks liikumiseks ning parandada laste kehalist võimekust. Maa-ala antakse

kasutusse kümneks aastaks. Otsus jõustub PRIA Leaderi programmi madalseiklusraja väljaehitamise rahastamise positiivse otsuse korral. 14. Pikendas Haanja Vallavalitsuse ja MTÜ Ruusmäe Noorteklubi vahel 20.05.2016 sõlmitud vara tasuta avaliku kasutamise lepingut kuni 19.05.2030.

Ruusmäe Noorteklubi on esitanud PRIA-le Ruusmäe noortekojade ümbruse korrastamise rahastamise taotluse.

Ruusmäe noortekojade ümbruse korrastamise projekti raames kavandatakse järgmisi tegevusi: kivistustööd (unikivi) paigaldamine, kõnnitee rajamine, kõnnitee ja maantee vahelise ala korrastamine, haljastustööd ja väljõusaali elementide paigaldamine. Otsus jõustub PRIA Leaderi programmi Ruusmäe noortekojade ümbruse korrastamise rahastamise positiivse otsuse korral. 15. Kinnitas revisjonikomisjoni 2020. aasta kontrollimiste tööplaani.

HELIKOORI TÄNUKONTSERT

2020 pühapäeval 11. oktoobril algusega kell 15.00

Rõuge Maarja Kirikus

Rõuge kooli vilistlasi ja Rõugega seotud lauljaid ühendav HELIKOOR koguneb taas, et lauldes südameid soojendada ning teha kummardus kallitele õpetajatele ja mentoritele. Kaasa loovad armastatud laulja OTT LEPLAND, kirjanik ja semiootik VALDUR MIKITA, maailma vallutanud omakandi muusik MARI KALKUN ja Heli Teppo lapselapsed. Koori juhatab JANE REILJAN ning kontserti saadab RÕUGE UNISTUSTE KITARRIORKESTER.

OOTAME TEID KUULAMA! Kontserdi tasu on annetus.

Lisainfo: www.helikoor.weebly.com

Rõuge vallavanema kohustes astus ametisse vallavalitsuse uus liige Rein Loik

Rein Loik, Rõuge vallavalitsuse liige vallavanema ülesannetes. Foto: Viivika Nagel

Nädal tagasi, 9. aprillil asus Rõuge vallavalitsuse uue liikmena vallavanema kohuseid täitma Rein Loik.

Rein on olnud pikka aega tippjuht erinevates Eesti äriettevõtetes ja avalikes asutustes, tema kõige pikemalt peetud amet oli 18 aastat Tallinna Lennujaama juhatuse esimehena. Viimasel kahel aastal on mees keskendunud juhtimiskonsultatsioonidele, pakkudes tippjuhtidele oma tuge mentorluse ja coaching'uga. Puudu pole ka omavalitsuses

töötamise kogemus – aastal 2017 oli Rein Loik Viimsi vallavanem.

Loomult peab Rein end meeskonnamängijaks, kelle jaoks on olulised ausus, otsekoheus ja usaldusväärsus – need on tema enda elu loomulik osa ja sama eeldab ka oma meeskonnalt. Probleemidest tuleb rääkida otse ja ausalt, koos lahendusi otsides ning kui lahendused leitud, siis ka koos südamest rõõmustades.

Oma töös näeb Rein end eelkõige vallavanem Mailise töö jätkajana – kõik algatatud, pooleliolevad ja planeeritud asjad saavad tehtud, valla edu ja areng on selle ameti iseenesestmõistetavad prioriteedid.

Inimeste inimesena tunneb Rein, et tema ametisse astumise aeg on põnev ja väljakutsuv, sest meeskonda tuleb sisse elada ja töö käimas hoida distantstilt, oma uusi kolleege füüsiliselt kohtamata. Aeg on tavalisest keerulisem, vald tuleb eriolukorrast välja juhtida võimalikult väikeste kahjudega, seepärast on ta täis tahet tegutseda ning võtab valla juhtimise üle optimistlikult meelestatuna.

Kuigi aastakümneid pealinnas kõrgeid ameteid pidanud, ei ole siinne elu Reinule võõras – juba paarkümme aastat tagasi meelitasid sõbrad ja head tuttavad ta siia ning temast sai meie kandi suur fänn. Ligi kümme aastat on Rein olnud Rõuge valda sisse kirjutatud ning tema perel on siin maamaja, kuhu Rein end nüüd püsivalt sisse on seadnud.

Soovime Reinule rõõmu ja edu kõigis tegemistes, tere tulemast juhtima Rõuge valda!

Tindi külas Rõuge Ööbikuorg katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu kehtestamine

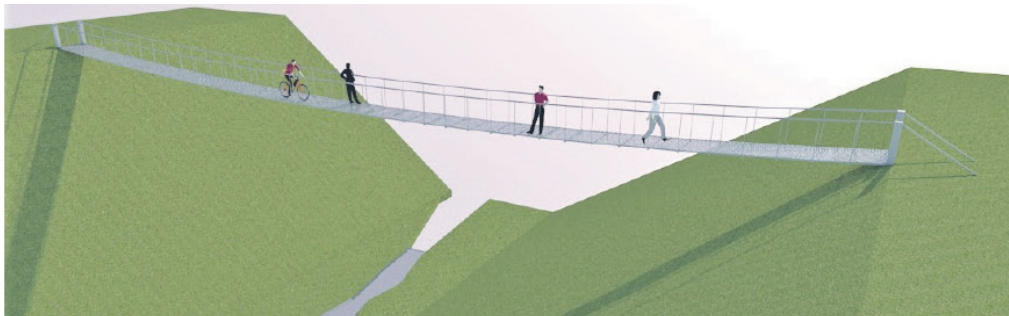
Rõuge Vallavolikogu kehtestas 07.04.2020 otsusega nr 1-3/22 Tindi külas Rõuge Ööbikuorg katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu.

Planeeritav ala asub Rõuge vallas Tindi külas Rõuge Ööbikuorg maaüksuse

(69701:004:0018) läänepoolsel ca 2,4 ha suurusel territooriumil Liinjärve kaldal. Planeeringuala maakasutuse sihtotstarve on ühiskondlike ehitiste maa. Planeeringuala suurus on ca 2,7 ha.

Detailplaneeringu eesmärk on Rõuge Ööbikuorg katastriüksusele kavandatavate turismitaristu rajatistele, sh rippisillale asukoha ja ehitusõiguse määramine.

Detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad eeldatavalt majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud. Turism mitmekesistab ja elavdab kohalikku majandust, suurendab teenindussektori arengut ja ettevõtlusaktiivsust ning mõjutab positiivselt majanduslikku struktuuri. Planeeringu elluviimisel parandatakse piirkonna infrastruktuuri ja elukeskkonda tervikuna, süvendatakse piirkonna identiteeti, väärtustatakse olemasolevat kultuuripärandit ning luuakse uued võimalused sellega tutvumiseks. Järgides planeeringus esitatud meetmeid, välditakse ja minimeeritakse planeeritud tegevusest tulenevat negatiivset mõju looduskeskonnale. Kehtestatud detailplaneeringuga ning muude asjasse puutuvate dokumentidega on võimalik tutvuda Rõuge valla kodulehel. Lisainfot saab planeeringu- ja ehitusspetsialistilt (Krislyn Prants, 525 3907, planeering@rauge.ee).

Väljavõte Rõuge Ööbikuorg katastriüksuse detailplaneeringu illustratsioonist (ROK-Projekt OÜ)

Laskelaager Nursipalu lasketiirudes

12.–14. mail toimub Nursipalu lasketiirudes Kaitseväe staabi- ja sidepataljoni laskelaager, kus harjutatakse käsituli relvadest laskmist, laskeväljal tankitõrje granaadiheitjast laskmist ning käsigranaadi heitmist.

Rõuge alevikus Aia tn 4 katastriüksuse ja sellega piirneva ala detailplaneeringu avalik väljapanek ja avalik arutelu

Rõuge Vallavalitsus annab teada, et korraldab Rõuge alevikus Aia tn 4 katastriüksuse ja sellega piirneva ala detailplaneeringu avaliku väljapaneku 01.05.2020-30.05.2020.

Detailplaneering on vastuvõetud Rõuge Vallavolikogu 07.04.2020 otsusega nr 1-3/20 Planeeritav ala asub Rõuge vallas Rõuge aleviku äärealal Jaanipeebu küla piiril Aia tn 4 katastriüksusel ja selle lähialal. Planeeringuala piirneb läänest riigiteega nr 25195 Käätsõ-Rõuge-Luutsniku (km 8,78–8,89), põhjast Aia tänavaga ja lõunast Tamme tänavaga. Planeeritava ala suurus on ca 1,3 ha ja maakasutuse sihtotstarve elamumaa.

Detailplaneeringu eesmärk on uute elamukruntide kavandamine, kruntidele ehitusõiguse määramine, juurdepääsuteede asukoha määramine, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete määramine, tehnovõrkudele ja -rajatistele asukoha määramine.

Detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad eeldatavalt mitteulatuslikud majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud. Detailplaneeringu realiseerumisel avaldub positiivne

majanduslik mõju uute elanike lisandumise näol, suureneb kohalike teenuseid ja tooteid kasutavate isikute arv. Rajatavad hooned tõstavad piirkonna kinnisvara keskmist väärtust ning muudavad tänavaf fronti ilmekamaks. Detailplaneeringuga eraldatakse maa-ala kergliiklustee jaoks, mis avaldab sotsiaalsele keskkonnale positiivset mõju. Planeeringu elluviimisel parandatakse piirkonna infrastruktuuri ja elukeskkonda tervikuna, süvendatakse piirkonna identiteeti, väärtustatakse olemasolevat kultuuripärandit ning luuakse uued võimalused sellega tutvumiseks. Järgides planeeringus esitatud meetmeid, välditakse ja minimeeritakse planeeritud tegevusest tulenevat negatiivset mõju looduskeskonnale.

Olulisimad muudatused detailplaneeringu elluviimisel võrreldes praeguse olukorraga on üksikelanike ja seda teenindavate hoonete ja rajatiste ehitamine planeeringualale.

Avaliku väljapaneku jooksul on iga isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. Tulenevalt 12. märtsil 2020 kogu riigis välja kuulutatud eriolukorrast on avaliku väljapaneku ajal eriolukorra kestmisel võimalik detailplaneeringuga tutvuda Rõuge valla kodulehel rauge.ee. Lisainformatsiooni saab planeeringu- ja ehitusspetsialistilt (Krislyn Prants, 525 3907, planeering@rauge.ee).

Rõuge alevikus Tindi tn 8 detailplaneeringu kehtestamine

Rõuge Vallavolikogu kehtestas 07.04.2020 otsusega nr 1-31/21 Rõuge alevikus Tindi tn 8 detailplaneeringu.

Planeeritav ala asub Rõuge vallas Rõuge alevikus Tindi tn 8 maaüksusel (69701:004:1442) ning juurdepääsutee osas Tindi tn 6 (69701:004:0121) ja Kõnnitee (69701:004:0096) maaüksustel. Planeeritava ala suurus on ca 0,6 ha. Planeeringuala maakasutuse sihtotstarve on maatulundusmaa. Detailplaneeringuga nähakse ette pereelamu rajamiseks hoonestusala ja ehitusõiguse määramine ning Tindi tänav 8 maaüksuse jagamine kaheks katastriüksuseks, millest ühele määratakse transpordimaa maakasutuse sihtotstarve olemasoleva kergliiklustee jaoks ning teisele määratakse pereelamu ja abihoonete rajamiseks elamumaa maakasutuse sihtotstarve.

Detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad eeldatavalt majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud. Detailplaneeringu realiseerumisel avaldub positiivne majanduslik

mõju uute elanike lisandumise näol, suureneb kohalike teenuseid ja tooteid kasutavate isikute arv. Rajatavad hooned tõstavad piirkonna kinnisvara keskmist väärtust ning muudavad tänavaf fronti ilmekamaks. Detailplaneeringuga eraldatakse eramandis olevast maaüksusest olemasoleva kergliiklustee alune maa-ala rajatise omanikule Rõuge Vallavalitsusele, mis avaldab sotsiaalsele keskkonnale positiivset mõju. Planeeringu elluviimisel parandatakse piirkonna infrastruktuuri ja elukeskkonda tervikuna, süvendatakse piirkonna identiteeti, väärtustatakse olemasolevat kultuuripärandit ning luuakse uued võimalused sellega tutvumiseks. Järgides planeeringus esitatud meetmeid, välditakse ja minimeeritakse planeeritud tegevusest tulenevat negatiivset mõju looduskeskonnale.

Kehtestatud detailplaneeringuga ning muude asjasse puutuvate dokumentidega on võimalik tutvuda Rõuge valla kodulehel. Lisainfot saab planeeringu- ja ehitusspetsialistilt (Krislyn Prants, 525 3907, planeering@rauge.ee).

Tasuta veebiseminar ettevõtjatele

Võrumaa arenduskeskuse alustava ettevõtja baaskoolituse raames toimub tasuta veebiseminar e-kaubandusest ja digilahendustest. Koolitab Brit Mesipuu.

Veebiseminar toimub 29. aprillil kell 10.00–15.30 Zoomi keskkonnas.

Seminarile tuleb eelnevalt registreeruda veebis aadressil bit.ly/2SFqS9X. Registreerunutele saadetakse osalemiseks veebikeskkonna link, mis suunab n-ö koolitusruumi.

Rohkem infot: Facebooki üritus „E-kaubanduse veebiseminar“, koduleht: vorumaa.ee/e-kaubanduse-veebiseminar-29-aprillil

ERIOLUKORRA MEELESPEA

Seoses eriolukorraga on Rõuge vallas suletud kõik avalikud mängu- ja spordiväljakud ning muud rajatised, kus pole võimalik vältida kontakti teiste inimeste ja pindadega.

Avalikes kohtades tohib viibida ainult äärmisel vajadusel ja ükski või kahekesi (v.a pered). Omavahel tuleb hoida vähemalt 2-meetrist distantsti.

- Veendu enne välja minekut, et oled terve. Vähimagi haiguskahtluse korral JÄÄ KOJU!
- Kui külastuskoha parklas on enne sind juba enam kui 10 autot või silmnähtavalt palju jalutajaid, siis liigu teise kohta või tule tagasi hiljem, kui külastajaid on vähem.
- Ära pilla prügi maha ja ära korja ilma kaitsekinnasteta maast võõrast prügi üles, see on nakkusohklik!
- Soovitavalt liigu väljas ainult koos inimestega, kellega koos elad.
- Kaupluses käi ükski ja ainult vajadusel, ka seal hoia inimestega vähemalt 2-meetrist vahet.
- Enne poodi minekut koosta ostunimekiri, osta korraga mitme päeva varu.
- Pese ja/või desinfitseeri käsi sageli, kindlasti iga kord õuest ja poest või muust avalikust kohast tulles.
- Ära katsu oma nägu, eriti siis, kui käed pole vahetult pestud.
- Ära puutu avalikes kohtades pindasid, kui selleks pole vajadust.
- Eakad inimesed ja kroonilised haiged on eriliselt ohustatud. Kui kuulud nende hulka, siis ole kodus ning lase eluks vajalikud tarbed tuua ukse taha oma lähedastel, tuttavatel või sotsiaaltöötajal.
- Kui pead midagi üle andma või vastu võtma, siis tuleb leida võimalus asetada saadeti käest ja eemalduda enne, kui saaja selle vastu võtab.

Ole kohusetundlik ja juhi vajadusel ka teiste tähelepanu sellele, kui oluline on ennast ja teisi kaitsta!

Mõniste hooldekodus kehtib alates 1. aprillist uus hinnakiri

Alates 1. aprillist 2020 muutusid Hooldekodu Pihlakobar teenuste hinnad. Ülalpidamisega seotud hoolduspäeva maksumused (ei sisalda ravimite maksumust) on järgmised:

- kerge hooldatav (ei kasuta pidamatus vahendeid ja ei vaja olulist kõrvalist abi igapäevastel tualetitoimingutel) – 22.00 eurot;
- raske hooldatav (võib esineda osaline pidamatus, vajab kõrvalist abi, juhendamist igapäevastel tualetitoimingutel, järelevalvet) – 23.00 eurot;
- üliiraske hooldatav (voodipõhine, kasutab pidamatus vahendeid, ulatuslik kõrvalabi igapäevastel toimingutel ööpäevaringselt) – 23.50 eurot;
- hooldekodust eemal viibimise päeva maksumus (haiglas, kodus jne) – 17.50 eurot;

Rohkem infot: hooldekodu juhataja Ulvi Trahv (789 1240, 5855 6606, monistehooldekodu@rauge.ee)

Liinimuudatused bussiliikluses seoses eriolukorraga

Tulenevalt riiklikust eriolukorrast hakkab Põlva- ja Võrumaa avalikul liiniveol kehtima eriolukorra-aigne liinide muudatus. Ühistranspordi piiramine aitab kaasa koroonaviiruse leviku tõkestamisele.

Perioodil 04.–31.05.2020 suletakse eriolukorra ajaks Rõuge valda läbivad järgmised ühistranspordi liinid:

- liin 135: Ruusmäe – Tsiistre – Ruusmäe;
- liin 165A: Mõniste – Karisöödi – Varstu – Mõniste;
- liin 177: Võru – Nursi – Lauri – Rõuge – Võru;
- liin 179: Võru – Haanja – Ruusmäe – Tsiistre – Plaani – Võru.

Liini 150A (Võru – Urvaste – Antsla – Varstu – Rõuge – Võru) asemel on sel perioodil käigus liin 150B (Võru – Antsla – Varstu – Rõuge – Võru).

Kui eriolukord lõpetatakse varem, taastub bussiliiklus suletavatel liinidel eriolukorra lõpetamisele järgnevat päevast.

Liinimuudatuste kohta saab küsida infot MTÜ-lt Kagu Ühistranspordikeskus (tel 5300 5501) ja AS-lt Hansa Bussiliinid (tel 5260 065).

Laenuta raamatuid kontaktivabalt!

Meie valla raamatukogud võtavad raamatute tellimusi vastu telefoni ja e-posti teel igal tööpäeval kell 10–16, kätte saab need neljapäeviti kell 10–16. Teavikuid saab tagastada igal ajal raamatukogude juures olevatesse tagastuskastidesse.

- Haanja raamatukogu: haanjaraamatukogu@rauge.ee, 787 8814
- Kuutsi raamatukogu: kuutsirk@rauge.ee, 789 0623
- Misso raamatukogu: missork@rauge.ee, 5335 8489
- Mõniste raamatukogu: monisterk@rauge.ee, 789 1267
- Nursi raamatukogu: nirsirk@rauge.ee, 787 9331
- Ruusmäe raamatukogu: sirje.moorus@mail.ee, 787 2243
- Sanna raamatukogu: sannaair@gmail.com, 5558 8929
- Varstu raamatukogu: varstirk@rauge.ee, 789 3533
- Viitina raamatukogu: viitinark@rauge.ee, 787 0191

Krabi raamatukogu on ajutiselt suletud, julgustame sealseid kliente kasutama meie valla teiste raamatukogude teenuseid!

Meeldetuletuseks ka, et Varstu ja Rõuge raamatukogude postipunktid on kuni eriolukorra lõpuni suletud.

Osta omadelt, toeta kohalikku!

Eriolukorra ajal pakub ka osa Rõuge valla ettevõtjaid ja kauplusi kojukandeteenust või kontaktivaba müüki:

Nopri talupood

Nopri kojukanne: esita tellimus veebis aadressil nopri.ee/nopri-kojukanne/ ja oota Nopri piimameest!

Nopri „sõida ja osta“: esita tellimus veebis aadressil nopri.ee/drive-in-nopri/ ja sõida järele, avatud iga päev kell 9–19!

Nopri e-poest saab osta ka teiste kohalike tootjate kraami, näiteks Andri-Peedo kitsepiimatooteid ja Mooska suitsusaunaliha. Lisainfo telefonil 5306 0049 (Joonas) ja Facebookis: Nopri talumeierei.

Mõniste Coop

Helista telefonil 5193 7035, uuri tellimise võimalust ning lepi kokku kontaktivaba maksmine ja kauba kättesaamine kaupluse juures. Kauplus on avatud E–R kell 10–19 ja L, P kell 10–18.

Pärlijõe kauplus

Toimetame kaupja abivajajatele kuni mõne

kilomeetri kaugusele, selleks helistada tööpäeviti kell 10–17 telefonil 782 9218 ja uurida, mis võimalusi on.

Krabi kauplus

Toimetame kaupja abivajajatele kuni mõne kilomeetri kaugusele, tellimiseks helistada tööpäeviti kell 10–17 telefonil 506 8904.

Lisaks on hea teada:

Mooska talust saab suitsuliha valmimise päevald sooja liha kontaktivabalt otse talust. Selleks jälgi infot Facebookis: Mooska suitsusaunaliha, telli ette ja sõida läbi.

Metsavenna talu juustusiid saab tellida pakiautomaati ning Võrru ja Tartusse kojukandega, vaata infot Facebookis: Metsavenna talu.

Palume endast teada anda ka kõigil teistel kohalikel ettevõtjatel ja tootjatel, kes on valmis pakkuma kontaktivaba ostlemise või kojukande teenust. Selleks võtke ühendust valla kommunikatsioonispetsialistiga (kommunikatsioon@rauge.ee, 5346 5809).

Kuidas kriisiga toime tulla? Ära jää üksi!

Praegune olukord tekitab paljudes inimestes väga erinevaid tundeid: segadust, hirmu, viha, teadmatust tuleviku ees. Turvaline rutiin on kadunud ja toime peab tulema uute, vahel ootamatute olukordadega. Kodukontor, liikumispiirangud, suhtlemine otsekontaktide asemel virtuaalruumis, sissetuleku vähenemine, lapsed kodukoolis, paarisuhte eest hoolitsemine uues olukorras – muutusi on väga palju ja nendega harjumine võtab aega ning energiat.

Mõned soovitusel, kuidas praeguses eriolukorras paremini toime tulla:

- Praegu on kõige tähtsam jääda terveks ja kriis üle elada, kõik muu on teisejärguline!
- Väga oluline, eriti kriisisituatsioonis, on olla teadlik oma tunnetest. Teadvusta endale, mis sinuga toimub ja luba endal olla. Ükski tunne ei ole vale ja ühtki tunnet ei ole vaja karta. Kui mõistad, mida ja miks sa tunned, siis oskad sellega paremini toime tulla. Kui oskad enda tunnetega toime tulla, saad aidata ka oma lähedasi.
- Mõtle, mis see on, mis parajasti ärevust, hirmu, viha põhjustab. Kas saad seda olukorda muuta? Kui saad, siis muuda. Kui ei saa, siis lepi. Leppida on lihtsam, kui püüad märgata,

mida head halb endaga kaasa toob.

- Jaga kohustusi peres. Planeeri oma tegevusi ja õpeta seda ka lastele. Hea on võimalusel juba õhtul üle vaadata (ja kirja panna), mis on need asjad, mis järgmisel päeval kindlasti tehtud peavad saama ja kes peres millise ülesande eest vastutab. Nii õpivad ka lapsed tasapisi rohkem oma ülesannete eest vastutama.

- Karantiiniga toime tulekuks on erinevaid võimalusi. Kui elad ükski, siis leia raamatud, mida oled ammu soovinud lugeda, kuid pole seni jõudnud. Otsi filme, mida vaadata, leia muid toimetusi, mis on kiire elutempo juures tagaplaanile jäänud. Kui jagad elamispiinda, siis on mõistlik püüda paika panna n-ö kriisireeglid, et igaüks saaks oma aega, kuid samas oleks ka ühistegevusi. Plaanid ja reeglid tekitavad turvatunnet.

- Selgita lastele lähtuvalt nende vanusest karantiini olulisust. Kui laps mõistab, miks ta ei saa praegu minna sõpradega kohtuma või avalikule mänguväljakule mängima, siis on tal lihtsam olukorraga leppida.

- Helista lähedastele, helista sõpradele. Võimalda ka lastel sõpradega arvuti või telefoni vahendusel suhelda.

- Ära jää üksi! Küsi abi, kui tunned, et ei oska, ei jaksa, ei taha. Rõuge Koostöökeskuse psühholoog on telefoni ja meili teel valmis kõigile Rõuge valla inimestele toeks olema. Helista 5916 5099 või kirjuta laivi@rauge.ee.

Laivi Org

Rõuge Koostöökeskuse koolipsühholoog

Hea lapsevanem ja õpilane! Kui tunned, et oled oma õppetööga kodus hädas, ei jõua ära teha või ei saa aru, küsi julgelt abi. Rõuge Koostöökeskuse sotsiaalpedagoogid, eripedagoogid ja logopeed nõustavad õpilasi üle valla. Helista 5138321 või kirjuta koostookeskus@rauge.ee.

Rõuge Koostöökeskuse meeskonna kontaktid:

Maie Oppar, keskuse juht, eripedagoog – koostookeskus@rauge.ee, 513 8321

Laivi Org, koolipsühholoog – laivi@rauge.ee, 5916 5099

Moonika Haili, eripedagoog – moonika@rauge.ee

Liivia Horn, logopeed – liivia@rauge.ee

Helen Lillemäe, eripedagoog – helen@rauge.ee

Karin Lubja, eripedagoog – karin@rauge.ee

Grete Heinaste, sotsiaalpedagoog – grete@rauge.ee, 5865 4949

Merle Piiskop, sotsiaalpedagoog – merle@rauge.ee, 5854 7429

Vaimse tervise abikontaktid:

- üleriigiline kriisitelefoni – 1247 (24h)
- kiirabi – 112 (24h)
- ohvriabi – 116 006 (24h)
- lasteabi – 116 111 (24h), www.lasteabi.ee
- e-nõustamine: www.peaasi.ee
- eluliin – eesti keeles 655 8088, vene keeles 655 5688 (kl 19–07)
- Rõuge Maarja koguduse õpetaja Mait Mölder – 526 4037

Rõuge valla kaupluste LAHTIOLEKUAJAD eriolukorra ajal:

HAANJA COOP	IGA PÄEV 10–17
MISSO COOP	IGA PÄEV 10–17
MÕNISTE COOP	E–R 10–19, L, P 10–18
RUUSMÄE COOP	E–L 10–17
RÕUGE COOP	IGA PÄEV 9–19
VARSTU COOP	E–R 10–19, L, P 10–18
KRABI POOD	E–R 10–17, L 10–13
METSAVENNA POOD	K 10–15
NOPRI TALUPOOD	E–P 9–19 sõida ja osta!

Telli ette: 5306 0049 või joonas@nopri.ee

NURSI KAUPlus	IGA PÄEV 10–17
PÄRLIJÕE POOD	E–R 10–17, L 10–14
RÕUGE PEREPOOD	E–R 8–21, L, P 9–21
SARU KAUPlus	E–R 9–16

Distantsõpe - praegune reaalsus

Esimene selge sõnumiga teade, et koolid jäävad eriolukorra tõttu füüsiliselt õpilaste jaoks suletuks ja üle tuleb minna teistsugusele õppevormile, tuli pisut enam kui kuu aega tagasi. See vallandas kaose töönaoliselt nii õpetajate kui ka õpilaste ja nende vanemate seas. Esimene nädal tõi ühelt poolt kaasa ülesannete laviini, kus õpetaja püüdis tõestada oma eksistentsi. Teiselt poolt aga appikarje vanematelt, kes pidid olema nii õpetaja, lapsevanema kui ka töötaja rollis, ükskõik kas kodukontoris või päriselt tööl viibides. Samas mõistsime ja mõistame kõik,

et selline distantsõpe on vajalik kõigile, et peatada kole viirus, mis on juba nii mõnelegi jätnud oma õudust tekitava jälje. Tugemist ja mõistmist vajavad selles olukorras kõik. Julgen väita, et stressitase on väga paljudes kodudes ületamas taluvuspiire. Seetõttu on oluline tegutseda üheskoos ühiste eesmärkide nimel. Õpimotivatsioon ja ka õpetamismotivatsioon on olulised tegurid eduka eesmärgi saavutamisel. Rõuge valla haridusasutuste juhid ja õppealajuhatajad mõtlevad kaasa, kuidas saaks veelgi paremini. Meil toimuvad regulaarsed töökoosolekud, seda küll vaid virtuaalselt läbi videosilla, aga saame arutada ning üksteist nõu ja jõuga toetada. Nii jõuame lahendusteni, mis on sündinud koostöös ja puudutavad teid kõiki, olgu selleks siis koolilõuna toidupakkide organiseerimine või õppetöö efektiivsem korraldamine. **Head õpetajad**, täna ei tõesta teie rangust ja heaks õpetajaks olemist mitte see, kui palju suudate tunnitööd ja koduseid ülesandeid üles märkida, vaid pigem see, kui palju olete oma õpilaste jaoks olemas. Videotunnid, kontakti loomine, õpilastega vestlemine - neid asju vajavad õpilased praegusel

ajal, kasvõi tunnikeseks nädalas. Ei saa eeldada, et lapsevanemal on õpetaja kutsekvalifikatsioon, eriti mõne spetsiifilise aine oma. Kas olete mõelnud sellele, et kui panete hinde, hoolimata sellest, et Haridus- ja Teadusministeerium on andnud soovitusel sel perioodil mitte hinnata, hindate seda tehes tihti ka lapsevanema tööd ja tema panust. Kui mulle helistas üks lapsevanem, et tema algklassis õppiv laps oli kodutöö hindeks saanud kolme, sest vanem ei suutnud tol päeval piisavalt palju olemas olla, siis pidi ta seda väikest koolilast lohutama öeldes: „See ei ole sinu hinne, vaid minu hinne“. Usun, et te teete oma tööd südamega, aga see on olukord, kus peate, head õpetajad, mõtlema nii iseendale kui ka lastevanematele, kes paljuskii teevad ka teie tööd. Töökoormuse vähendamise ja läbimõeldud ülesannetega olete ilmselt õnnelikumad, nii nagu on seda ka teie õpilased ja lapsevanemad. Tunnustan Rõuge valla õpetajaid, kes tunnevad enda õpilaste toimetuste vastu huvi. Mõned õpetajad helistavad igal nädalal oma õpilastele või lastevanematele ja suhtlevad nendega. Mõned aga viivad oma ainetunde läbi videosilla vahendusel, olgu selleks keskkonnaks siis Skype,

Zoom, Messenger või mõni muu virtuaalne platvorm. Aitäh, et leiate lahendusi, et õpilastele õppematerjali omandamine võimalikult valutult korraldada! Julgustan kõiki õpetajaid vähemalt kord nädalas võtma kontakti oma õpilastega. Tunnen head meelt, et paljud õpetajad on nüüdseks, kui distantsõpe on kestnud neli nädalat, hakanud oma õpilastega aina enam virtuaalselt suhtlema. Ka õpilased on õnnelikud, kui näevad oma klassikaaslast, pinginaabrit ja saavad kuulda õpetaja seletusi ühe või teise õppeteema kohta. Ollakse ju küll füüsiliselt oma kodus, aga virtuaalselt siiski üheskoos. **Kallid lapsevanemad**, te teete suurepärase tööd. Te olete saanud endale ametikoha, milleks paljud teist ei ole pedagoogiliselt ega psühholoogiliselt valmistunud. Julgustan teid pöörduma abi saamiseks oma lapse õpetaja poole, olgu see klassijuhataja või aineõpetaja. Te ei pea üksi hakkama saama. Praegu on olulisem, et te oleksite oma laste jaoks olemas, rahulikud, mõistvad ning nende sotsiaalsete oskuste arendajad. Te olete olulised suhtluspartnerid. Sõbra õlg-õla tunne on ju hetkel teadmata ajaks peatatud. Head lapsevanemad, palun pöörduge

ilma süümeepinadeta õpetajate poole. Ka neile on tagasiside oluline, et õpetaja teaks ja oskaks arvestada. See on olulisem kui see, et teie laps loobub õppimast, nutab või käitub nii, et te ei oska ega suuda teda enam toetada. Te ei pea üksi hakkama saama! Ühtlasi palun teil mõista ka õpetajaid. Ka nende jaoks on olukord uus ja ärev. See peataolek tabas ju meid kõiki ühtviisi ootamatult. Meil on olemas koostöökeskus, kus töötavad oma ala spetsialistid. Kasutage nende abi ja nõuandeid - nii õpetajad kui ka lapsevanemad! Nad on valmis aitama, kaasa mõtlema ja lahendusi välja pakkuma. **Meie vahvad õpilased**, loomulikult ei ole ma teid unustanud. Tunnustan, et pingutate selles olukorras ja täidate oma koduseid ülesandeid. Olete hetkel sõprade maailmast ära lõigatud, kes meist oleks seda uskunud, et te hakkate kooli ja koolis käimist päriselt igatsema? Ma soovin meile kõigile vastupidamist, hoolimist, mõistmist ja tervist! Me oleme teie jaoks olemas ja püüame tugea nii nõu kui jõuga.

Marju Kõva
haridus- ja kultuuriosakonna
juhataja

Kultuur koduseinte vahel

Kevad tuli sel aastal teisiti. Olude sunnil oleme tarbimiskeskse kiiretel turudel tegutsemise asemel kodus ja omade keskel. Kui esimese hooga jagunesime selle olukorra üle kurtjateks ja rõõmustajateks, siis kohanemisraskused olid mõlemal leiril. Kuu aega piiratud otsekontakti on teinud meid sõbralikumaks, leidlikumaks ja ehk ka natuke rahulikumaks. Väga lühikese ajaga on kultuuri-teenuse pakkujad pidanud leidma lahenduse, kuidas publikuni jõuda. Mis parata - mõni valdkond ongi loodud ainult vahetu elamuse pakumiseks ja virtuaalses vormis justkui kaotab oma tähenduse. See sunnib aga omakorda raamidest väljapoole mõtlema ja tegemisi olukorrale sobivaks kohandama. Toome teieni valiku hinge kosutuseks ja loovusele turgutuseks pakutavast nii meilt kui mujalt:

- **Eesti Rahvusringhäälingu veebikeskkond** arhiiv.err.ee - siit leiab rikkaliku valiku kvaliteetset audio- ja videomaterjali laste unejuttudest kuni ööülikooli põnevate loenguteni. Järjejutu- ja kuuldemängusõpradele on see keskkond tõeline maiuspala. Soovitud saated leiab nii alajaotustest kui tähestikulisest järjekorrast.
- **novaator.err.ee** - kes soovib lühidalt ja selgelt erinevatele küsimustele vastuseid, leiab need ERR-i Novaatori lehelt. „Ühe minuti loeng“ on suurepärase formaat rääkida asjadest nii nagu need on.
- **Erinevate muuseumide virtuaaltuurid** annavad hea ülevaate püsi- ja külaläsnäitustest ning pakuvad muudki põnevast: KUMU - ekm.ee/virtuaalmuuseum Tartu Kustimuuseum - tartmus.ee/virtuaaltuurid AHHA - ahhaa.ee/kodus Eesti Ajaloomuuseum - ajaloomuuseum.ee/naitused/virtuaalnaitused Ka meie oma **Mõniste Talurahvamuuseum** pakub oma Facebooki lehel erinevaid mängu ja lugusid.
- **Rohkelt viiteid virtuaalsetele kontsertidele, näitustele jm kultuurisündmustele** on Facebooki avalikus grupis **KARANTIINIKLUBI**, mille esmane eesmärk oli Eesti artisti ja nende loometegevust toetada.
- **Andrew Lloyd Webber'i muusikalid** on tasuta vaadatavad tema Youtube'i kanalil **The Shows Must Go On!**.

Igal reedel etendub üks tema kuulsatest muusikalidest ja on peale etendumise päeva veel 48 tundi järelevaadatav.

- **Filmihuvilistele** ei ole kindlasti võõrad erinevad välismaise toodangu pakkujad. Näiteks saab vanu klassikalisi filme (1930-70-ndatest) vaadata keskkonnast classiccinemaonline.com. Uuemaid filme ja tv-seriaale leiab teistest sarnastest keskkondadest nagu cineve.eu ja netflix.com. Parimad eesti mängu-, dokumentaali- ja animafilmid on tasuta vaadatavad lehel netikino.ee.
- **Raamatud on praeguse aja parimad kaaslased.** Paberraamatuid saab etetellimisel kõigist valla raamatukogudest. Digiraamatud ja muud veebis lehitsetavad teosed: E-raamatukogu **ELLU** - ellu.keskraamatukogu.ee Raamatud, ajakirjad ja ajalehed - digar.ee Põnevast vanemast materjali (raamatuid, perioodikat jms) - etera.ee • **Teatriime sünnib ikka näitlejate ja publiku vahel „siin ja praegu“.** Mõned soovitusel koduseks teatrist osa saamiseks on andnud näiteks Linnateater: linnateater.ee/lavastused/lavastuste-nimekirja-kultuurisoovitused-kodus-vaatamiseks. Teater Ugala: ugala.ee/soovitused-mille-abil-teatralga-leevendada/. Etenduse valmimisest eriolukorra ajal saab aimu Draamateatri blogist: draamateater.ee/blogi. Mõnusa huumoriga kostitab veebis ka meie oma **Krabi küläteater**, kelle etendusi näeb nende Youtube'i kanalilt. Silma tasub peal hoida ka nende Facebooki lehel! Facebookist tuleks üles otsida Mõniste ja Rõuge rahvamajad ning Varstu kultuurikeskus, jagame ka neil lehtedel jooksvat soovitusi ja viiteid parematele kultuuripärlitele. Äärmused on reeglina ohtlikud. Seega - nopime ikka iseenda maitsest, enesetundest ja uudishimust lähtuvalt sobiva välja, kosutame vaimu ja avardame silmaringi just nii palju kui vaja. Mõõdukalt. Hoiame endid ja kohtume varsti!

Anneli Pilliroog, Rõuge
Rahvamaja juhataja
Monika Toom, Varstu
Kultuurikeskuse juhataja

Loe ja kuula kõikjal tasuta

e-raamatukogud

- **ELLU**
eestikeelsed e-raamatud
ellu.keskraamatukogu.ee
- **OverDrive**
võõrkeelsed e-raamatud, audioraamatud
keskraamatukogu.overdrive.com
- **RBdigital**
võõrkeelsed e-ajakirjad
tallinn.rbdigitalglobal.com

Tallinna Keskraamatukogu www.keskraamatukogu.ee

Sotsiaalosakonna teated

Jah, lause „Sel aastal tuleb kevad teistmoodi“ saadab meid kõiki täna ja praegu, 2020. aasta kevadel. Siiski, hoolimata teadmusest, raskustest, meeleolumuutustest, harjumatu elukorraldusest, ebatavalistest tööpäevadest või mittetööpäevadest, töökeskkonnaks muudetud kodukontoritest, tuleb meil oma igapäevaelust edasi elada. Panen kõigile südamele, et hoidkem üksteist, hooligem üksteist! Üks oluline komponent selles kogumis on, kui nii võib öelda, märkamine. Märgakem, mis toimub meie ümber, ja ka neid, kes bajavad abi. Meie, sotsiaaltöötajate ja lastekaitse spetsialistide, suur ootus on, et meile antaks teada, kui keegi on kuskil hädas ega tule üksinda

toime. Pean oluliseks siin pöördumises tuua eraldi välja lastekaitse ning selgitada, mida tähendab abi vajav laps ning kuidas eristada teda hädaohus lapsest. **ABI VAJAV ON LAPS:**

- kellele ei ole tagatud heaolu ja turvatunne;
- kes on jäetud hooletusse;
- kes on kogenud väärkohtlemist (füüsilist, emotsionaalset, seksuaalset);
- kelle käitumine ohustab teda ennast või teisi.

Abi vajavast lapsest tuleb teavitada oma piirkonna lastekaitse spetsialisti: **Laura-Elisa Kägra** (Varstu ja Misso piirkond) 526 1829 või meiliaadressil laura@rauge.ee

Ave Vill (Rõuge, Mõniste ja Haanja piirkond) 5915 1456 või meiliaadressil ave@rauge.ee Väljaspool tööaega ning anonüümselt on võimalik helistada lasteabitelefoni 116 111. **HÄDAOHUS ON LAPS:**

- kelle elu või tervis on ohus;
- kelle abivajadus on akuutne ja vajab viivitamatut sekkumist;
- kelle turvalisuse tagamiseks võib olla vajalik lapse kiire toimetamine turvalisse keskkonda.

Kohustus hädaohus olevast lapsest teatada on kõigil, kes sellest teavad. Teavitada tuleb viivitamatult hädaabinumbri 112. **Märkamist ja hoolimist!** Triinu Õispuu Sotsiaalosakonna juhataja

Puute tähtaegu pikendatakse automaatselt

Seoses eriolukorraga riigis pikendab sotsiaalkindlustusamet nende puuetega inimeste puude raskusastme kestuse ja sotsiaaltoetuse maksmise tähtaegu kuue kuu võrra, kellel on vaja puude määramist pikendada.

Kõigil nendel inimestel, kelle puue lõppeb vahemikus 17.03–31.05.2020 ja kes pole veel jõudnud esitada taotlust puude pikendamiseks, pikendatakse puude kestust automaatselt kuue kuu võrra. Inimene ise selleks midagi tegema ei pea ning puudega isiku kaardid saadetakse koju lihtpostiga rahvastikuregistri aadressile.

Juba esitatud puude pikendamise taotlusi menetleb sotsiaalkindlustusamet tavapärasel korral.

Jäätmekäitlusest eriolukorras

Eriolukorra ajal toimub jäätmevedu nii, nagu lepingus kirjas, ja jätkub vastavalt graafikule. Et hoida meie jäätmeveo toimimist ja töötajate tervist, palume veopäeval prügiauto juhti mitte kõnetada ja hoida vähemalt kaks meetrit distantsi. Võimalusel ärge viibige üldse prügi laadimise alal. Mahutitele peab olema tagatud ligipääs selliselt, et inimeste vahetu kontakt pole vajalik. Eramute omanikel palume leida võimalus tuua jäätmemahuti veopäeval väljapoole piirdeaeda. **Palun ärge pange prügikotte konteinerite kõrvale, et autojuhid ei peaks neid käsitsi tõstma ja seetõttu nakkusohtu sattuma!**

Seoses eriolukorraga on **jäätmete sorteerimisel uued reeglid**. Oluline on tähele panna, et **võimaliku nakkusega jäätmeid liigiti ei sordita**. Paneme kõigile südamele,

et kui majapidamises on keegi teadaolevalt koroonaviirusesse nakatunud või on nakatumise kahtlus, siis ärge koguge jäätmeid liigiti. Sel juhul tuleb prügi panna suletavasse kilekotti ja koos sellega olmejäätmete hulka. See on vajalik selleks, et jäätmete sorteerimiskeskuste töötajad ei nakatuks. **Kui te pole kindel, kas teie jäätmetel võib olla nakkusohtu, suhtuge neisse pigem kui nakkusohtlikkesse.**

Kui viirust ega otsest viirusekahtlust pole, saab jätkata tavapärase jäätmete sorteerimisega. Küll tasub tähele panna, et ühekordselt kasutatavad kummikindad ja maskid, mida kasutate näiteks poes käies, tuleb visata segaolmejäätmete hulka, eelistatult suletud kilekotis. Keskkonnaministeerium soovib poodi minnes kaasa võtta

kilekoti, kuhu oma kasutatud isikukaitsevahendid (sh kummikindad) pärast panna ning mille siis kinnisena ära visata saab. See on vajalik seetõttu, et lahtiselt prügikasti visatud isikukaitsevahendid on potentsiaalne nakkusoht nendele, kes prügikastist taarat või muud väärtuslikku otsivad. Täisnuusatud salvrätid tuleks alati visata segaolmejäätmete prügikasti. Vana-paberi ja papi konteinerisse neid visata ei tohi, ei eriolukorra ajal ega tavaliselt.

Liigiti kogutud jäätmete äraviimisega peab eriolukorra tõttu paraku ootama. **Et hoida töötajate ja klientide tervist, on Rõuge jäätmejaam lehe trükkimineku ajal seoses eriolukorraga suletud.**

Vallavalitsus otsib aktiivselt võimalust, et jäätmejaam nii kasutajate kui töötajate jaoks ohutult

avada. Kindlasti tasuks erinevate jäätmevedajate käest uurida konteineri tellimise võimalusi ehitus- ja lammatusjäätmete või suurpuhastuse käigus tekkinud jäätmete kogumiseks ja äraveoks. Et hoida enda ja kaaskodanike tervist ning vähendamaks nakkusohtu, palub keskkonnaministeerium jäätmeomanikel võimalusel oodata ka jäätmete viimisega avalikesse konteineritesse ja punktidesse. **Ohtlike jäätmete kogumisringe Rõuge vallas sel kevadel ei toimu.**

Loodame vallaelanike mõistvale suhtumisele ja valmisolekule liigiti kogutud jäätmete äraviimisega oodata. Ühtlasi paneme südamele, et te ei põletaks lõkkes selleks mitte ettenähtud jäätmeid, prügilõke teeb halba nii sinu kui ka sinu pere tervisele. **Lõkkes tohib põletada vaid töötlemata puitu ja**

loodusjäätmeid.

Seoses eriolukorraga maakoju või suvilasse elama suundunud kodanikel palume sõlmida sellele aadressile jäätmeveo lepingu, et kõik jäätmed jõuaksid käitlemiseks selleks ettenähtud kohta. Jäätmeveo lepingu sõlmimiseks palume võtta ühendust AS Eesti Keskkonnateenustega (veebis aadressil keskkonnateenused.ee). Samuti soovime jäätmevedajaga ühendust võtta, et uurida võimalusi jäätmeveo graafiku tihendamaks muutmiseks, kui olmejäätmete hulk on seoses eriolukorraga ja nakkusohtlike jäätmete kogunemisega suurenenud.

Rõuge Noorsootöö Keskuse tegemised eriolukorra ajal

Hea noor!

Me Rõuge valla noorsootöötajatega teeme teile kõigile ühe virtuaalse pai ja kiidame selle eest, et olete tublisti olukorraga kohanenud. Igapäevane suhtlus ja tagasiside on andnud kinnitust sellele, et enamjaolt annate kogu südamega oma parima nii õpingutes, eriolukorras tulenevate reeglite täitmisel kui ka nutinoorsootöö tegevustes kaasa löömisel.

Jah, ka meie, noorsootöötajad, oleme pidanud oma tegemised väga kiiresti ümber mõtestama, viima ennast kurssi erinevate võimalustega, et luua nutikaid lahendusi teie jaoks huvitavate ja arendavate võimaluste loomiseks. Esialgu ekslesime suhteliselt sihitult, püüdes mõista, kus on kõige mõistlikum teiega kontakti saada: kas on see Snapchat,

Facebook, Instagram, TikTok, Discord või hoopis Youtube!?!? Teadsime, et ühel päev saabub see aeg, kui peame päriselt mõistma, mismoodi neid rakendusi kasutada. Aga oh õudu, et see meid siis selliselt tabas! Algu oli üsna hirmutav, kuid nüüd julgeme juba öelda, et orienteerume teadlikult rakendustes, kus teiegi aega veedate. Oleme mõistnud, et igal pool ei jõuagi teiega ühel lainel püsida ja ega see olegi nii oluline. Piirkonniti oleme leidnud keskkonna, mis toimib ja kui sa veel ei ole jõudnud, siis otsi veebikeskkonnast üles oma noorsootöötaja ja kirjuta või saada talle julgelt mõni gif. Me oleme päriselt huvitatud sellest, kuidas sul läheb, ja oleme valmis sind aitama. Muidugi teeb meid veel rõõmsamaks, kui pakud välja tegevused, mida

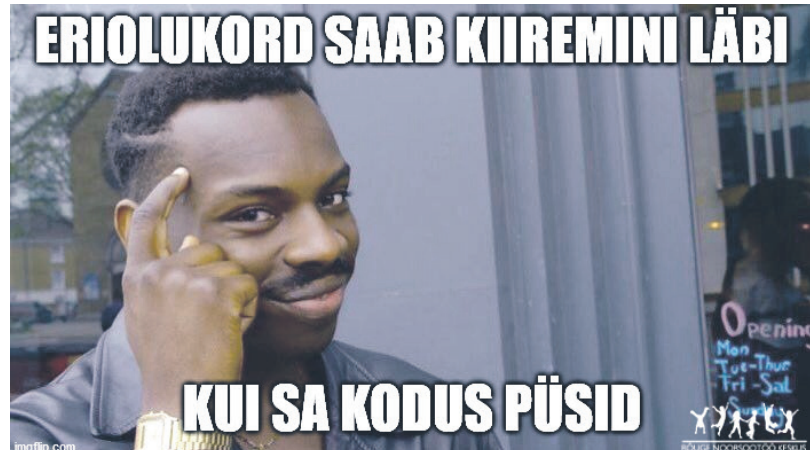
praeguses eriolukorras üheskoos teha saaksime. Siamaani oleme nendega, kellega kontakti oleme saavutanud, mänginud joonis-tamise, sõnade ära arvamise ja viktoriinilaadseid mänge. Oleme oma sotsiaalmeedia kanalites kuulutanud välja erisuguseid väljakutseid ja päevaülesandeid. See on olnud väga põnev ja boonuseks oleme seeläbi saanud aimu üksteise muusikalisest maitsest, joonistusoskusest ja nutikusest. Lisaks hoiame mõtted ning loovuse erksana. **Olgu üheks näiteks meie koostööst ka kõik need lähedad internetimeemid selle artikli juures.**

Peale rakendustes kontakti hoidmisele oleme tegelikult teinud väga palju sellist, mis esialgu on silmale nähtamatu, aga töö vilju

saame loodetavasti juba üheskoos suvel ja sügisel nautima hakata. Oleme kirjutanud projekte ja visandanud suviseid ning sügisei tegevuskavasid. Siinkohalgi ei saa märkimata jätta noorte endi panust ja kaasalöömist neis protsessides. Näiteks Haanja ja Rõuge noored on üheskoos tegutsedes peaaegu valmis saanud rahvusvahelise noortevahetuse projekti, mida hindamisele esitada. Eriolukorra jooksul oleme hästi palju osalenud veebiseminaridel ning vahetanud noorsootöötajatega üle Eesti oma mõtteid ja kogemusi. Uskuge, kõik igatsevad noortekeskusi ja vahetut koostööd koos teiega. Veebis lobiseda on omamoodi tore, kuid päriselt üheskoos naerda ja arutelusid pidada on hoopis südamlikum.

Viimastel nädalatel oleme iga päev liikunud valla piirkondades ja aidanud jälgida seda, et kehtestatud piirangutest kinni peetaks. Aitäh sulle, kes sa päriselt hoolid ja vastutustundlikult käitunud! Ainult üheskoos saame kaasa aidata sellele, et võimalikult kiirelt tavapärase elukorralduse juurde naasta. Sulle, hea noor ja täiskasvanu, kes sa arvad, et meid see viirus ei puuduta, paneme südamele, et sinu käitumine on hoolimatu ja sead sellega ohtu iseenda ning oma lähedased. **Palun mõista, et me kõik vastutame!** On väsitav, ent väga põnev aeg! Ootame sind e-noortekeskuses (veebis aadressil discord.gg/NzkhNUf) või otsi meid üles muudest sotsiaalmeedia kanalitest!

Rõuge valla noorsootöötajad

Kasulik: kuidas valmistada ise 5 minutiga lihtne mask?

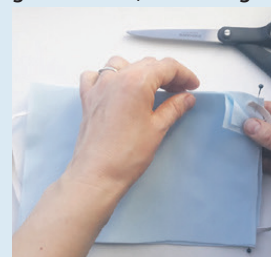
NB! Isetehtud näomask vähendab viiruse levikut vaid siis, kui samal ajal täita ka teisi ennetavaid meetmeid: püsi haigena kodus, hoia teiste inimestega distantsi, fäida hügieeninõudeid!

Lõika puuvillasest kangast kolm tükki (19x20 cm) ja kaks 16 cm pikkust kummipaela tükki

Kinnita kummipaelad nõõpnõeltega kanga äärtele, et need jääksid pealmiste kangakihtide vahele.

Aseta teised kangatükid alumise kanga ja kummipaelte peale. Õmble küljed (õmblusvaru 1 cm), jätta maski õigepidi pööramiseks küljele ava.

Pöörä maski ava kaudu õigepidi. Vajadusel triigi riie siledaks.

Tee maski ülaosasse volt (sügavus 2 cm) ja kinnita nõõpnõeltega.

Tee samasugune volt ka maski alumisse osasse.

Õmble maski ääred õmblusmasinaga üle. Triigi maski, fikseeri voldid.

Maski ette pannes ava veidi voldid.

KUIDAS KANDA ISETEHTUD MASKI?

- Enne puhta maski näo ette panemist pese käed puhtaks.
- Mask peab olema korralikult näo ees, nii, et nina ja suu on kaetud, läbi maski peab olema mugav hingata.
- Mask ei tohi olla niiske. Niiske mask tuleb välja vahetada iga 2–3 tunni järel. Pideval kasutamisel kulub päevas 4–5 maski.
- Kui mask on korra lõua peale tõmmatud, seda on kõige korduvalt kohendatud või katsutud, tuleb mask välja vahetada.
- Kasutamise järel tuleb maskid kohe panna plastikkotti, pesumasinasse või prügikonteinerisse. Kasutatud maski ei jäeta vedelema!
- Korduval kasutamisel tuleb maski pesta masinas vähemalt 60 kraadiga ja pärast triikida või panna 60–kraadisesse praehju.

Lõket tehes tuleb tagada tuleohutus

PÄÄSTEAMET

GRILLIMINE JA LÖKKE TEGEMINE

Lahtise tule kasutamisel tuleb olla äärmiselt ettevaatlik. Ka grillimine võib põhjustada kodus tulekahju, mistõttu on oluline järgida ohutusreegleid.

- Rõdu ja terrass on hoone osa. Ära grilli seal.
- Grill paiguta hoonest eemale tasasele pinnale.
- Lase grillil pärast kasutamist täielikult jahtuda.
- Kuum grill on tuleohutlik.

Tahkel kütusel töötav grilliseade grillisõega

- Sõega grilli kasuta hoonest vähemalt 2m kaugusel.

Tahkel kütusel töötav grilliseade küttepudega

- Lahtise leegiga (puud) grilli kasuta hoonest vähemalt 5m kaugusel.

Küttegaasil töötav grilliseade

- Välistingimustes kasutamiseks mõeldud grilliseadet tuleb kasutada väljaspool siseruumi.
- Koha valikul juhendit kasutusjuhendist.

LÖKKE TEGEMINE METSAS

- Metsas tohib lõket teha vaid selleks ette valmistatud ning tähistatud kohtades.
- Lõkke tegemisel tasub kindlasti eelistada kattega lõkkekohti, sest soojal ja kuival suvepäeval on tuli metsas väga kiire levima.
- Suure tuleohuga ajal on keelatud metsas lõkke tegemine, grilliseadme kasutamine ja suitsutamise. Keeld kehtib ka RMK lõkkeplatsidel.

Lõkke läbimõõduga alla 1 m

- Puhasta lõkkekohta ümbrus vähemalt 0,5 m raadiuses.
- Piira kivide või pinnasevalliga.
- Tuule kiirus alla 5,4 m/s (nõrk tuul).
- Jälgi, et sädemed ei langeks hoonel.
- Ära jäta lõket järelevalveta.
- Lase täielikult ära põleda või kustuta veega.

TULEOHUTUS ÕUES

Lõkke tegemine metsas

Lõkke läbimõõduga alla 1 m

Lõkke tegemine metsas

Lõkke läbimõõduga alla 1 m

kodutuleohutuks.ee

TULEOHUTUSALASTE KÜSIMUSTE korral helista päästeala infotelefonile 1524 • LEIA MEID: facebook.com/paasteamet • TULEKAHJU korral helista 112

Päästjad juhivad kõigi tähelepanu sellele, et kulu põletamine on Eestis aastaringiselt keelatud ja lõkke põletamisel tuleb tagada, et tuli ümbrusele ei leviks. Alates 27. märtsist kehtib üle kogu Eesti tuleohutlik aeg.

- Lõkkekoht peab olema hoonetest ohutus kauges (vähemalt lõke 8 m, suurem lõke 15 m), sest sädemed võivad lennata hoonel ja selle süüdata.
- Lõkkekohta ümbrus tuleb puhastada kuivanud taimedest ja muust

põlevmaterjalist ning piirata kivide või pinnasevalliga.

- Lõket tuleb järjepidevalt valvata ja hoida lõkke läheduses esmased kustutusvahendid – näiteks ämber veega või tulekustuti.
- Lõket tohib teha vaid nõrga tuulega. See on, kui tuule kiirus on alla 5,4 meetri sekundis, mil liiguvad ainult puude peenemad oksad.
- Koduaia lõkkes tohib põletada vaid töötlemata puitu ja loodusjäätmeid.
- Enne lahkumist tuleb lasta lõkkel täielikult ära põleda või kustutada

see vee või pinnasega.

- Kohaliku omavalitsuse heakoraeeskirjad võivad kehtestada lõkke põletamiseks rangemaid reegleid.*
- Infot ohutu lõksetegemise kohta saab lisaks küsida päästeala infotelefonilt 1524 või lugeda päästeameti ennetuslehel aadressil kodutuleohutuks.ee.
- Tule- ja keskkonnaohutuse nõuete rikkumise eest võivad päästeameti või keskkonnainspektsiooni inspektorid süüdlas karistada kuni 1200 euro suuruse rahatrahviga.

Noortegarantii tugisüsteem

Rõuge Vallavalitsus on liitunud noortegarantii tugisüsteemiga, mille abil on võimalus üles leida noored, kelle haridustee on katkenud või kes pole tööturul aktiivsed.

Noortegarantii tugisüsteem on tööriist kohalikele omavalitsusele, mille abil saada teada enda piirkonna mitteõppivatest ja mittetöötavatest noortest ning pakkuda neile vajadusel tuge haridusteele

naasmiseks ja tööturule jõudmiseks. Rõuge vallas kuulub sihtühma märtsikuu keskpaiga seisuga 50 noort vanuses 16–26 aastat. Need noored võivad olla sattunud olukorda, kust väljapääsu leidmine võib tunduda ületamatult keeruline ning abi otsimiseks ei osata kellegi poole pöörduda.

Noortegarantii tugisüsteemi tegevuse eesmärgiks on tuvastada riiklike registrite andmete alusel potentsiaalselt abivajavad

noored, kes ei tööta, ei õpi, ega ole tööturult muul mõjuval põhjusel eemal. Selleks tehakse kohaliku omavalitsuse (KOV) juhtumikorraldajale potentsiaalselt abivajavate noorte nimekirja kättesaadavaks, luues võimalused noorega kontakteerumiseks ja abivajaduse tuvastamiseks. Noortegarantii tugisüsteemi sihtühmaks on 16–26-aastased noored, kes vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- ei õpi;
- ei tööta;
- ei ole töötuna arvel;
- ei ole tuvastatud puuduvat töövoimet või üle 80-protsendilist töövoime kaotust;
- ei saa töötamise toetamise teenust;
- ei tegele ettevõtlusega;
- ei saa hüvitist alla pooletiseaastase lapse kasvatamise eest;
- ei kannu vangistust või eelvangistust;
- ei viibi asendus- või kaitseväe-

teenistuses.

Noortegarantii tugisüsteemi õiguslikud alused on kirjeldatud sotsiaalhoolekande seaduse § 151. Noorega, kes on seire tulemusel nimekirjas, võtab juhtumikorraldaja proaktiivselt ühendust ning pakub vajadusel tuge, toomaks noort püsivalt tagasi tööturule ja haridusse.

Lisainformatsiooni leiab veebilehelt tootelu.ee/ngts.

Tänuavaldus abistajale!

Kuigi eestlane kipub oma loomu poolest kiidusõnadega kitsi olema, ei saa me esile tõstmata jätta meie toredat abistajat ja tema toetavat suhtumist külarahvasse. Reti Hordo töötab Võrus Jaagumäe Toidukeskuses müüjana ja juba enne eriolukorra kehtestamist pakkus ta meie kandi peredele ise abi poest värskete toidukraami toomisest, et me vähem ringi liiguks. Meie soovidele toetudes on ta toonud ka toidukaupu, mida me ise ei oleks osanud poest otsida. Nüüd käib ta meie eest ka apteegis ja toob kohale ka kõik muu majapidamises hädavajaliku. Kuna ta on meie oma küla inimene, siis nagu ütles Jaak Riimetsa talust: „Ma tean teda ammu, ta on aus ja usaldusväärne!“

Vahetustega töötamisel on Retil küll vahel pikad tööpäevad, kuid koos perega saavad nad hakkama oma kahe koolialase lapse toetamisega e-koolis ja ämma pere aitamisega naaberkülal. Praegusel kriisiperioodil on iga tänu sõna inspireeriv ja kiitus kulub ära igapähele, kes teisi toetab ja abistab.

Tänu liikud Kangsti kandi Riimetsa, Männistu ja Tammiku talu inimesed. Jõudu kõigile rasketest aegadest läbitulekuks!

Reti Hordo järjekordse rohu- ja toidupakiga Tammiku talu õuel.

Võrumaa Arenduskeskus ootab kandidaate Võru maakonna aasta ema tunnustamiseks

Läheneva emadepäeva eel kutsub Võrumaa Arenduskeskus esitama kandidaate Võru maakonna aasta ema aunimetusele.

Aasta ema tiitlit on Võru maakonnas välja antud alates 2002. aastast. Eelmisel aastal pälvis selle tunnustuse Võru vallas elav kuue lapse ema Marju Parv.

Aasta ema kandidaate võivad esitada kõik, nii pereliikmed ja tuttavad kui kohalikud omavalitsused, asutused ning organisatsioonid. Võru maakonna aasta ema kandidaadiks võib üles seada maakonnas elava ema, kelle perekonnas kasvab või on üles kasvanud vähemalt kaks tublit last, kes väärtustab perekonda, on pühendunud oma ametile ning on heaks eeskujuks ka ühiskonnas.

Digitaalselt allkirjastatud taotlused on oodatud Võrumaa Arenduskeskuse e-posti aadressile arenduskeskus@vorumaa.ee. Paberkanalil taotlused palume saata märksõnaga „Võru maakonna aasta ema“ SA Võrumaa Arenduskeskuse postiaadressil Jüri 12, 65620 Võru.

Taotluste esitamise tähtaeg on 26. aprill 2020.

Võru maakonna aasta ema aunimetuse andmise statuut ja taotluse vormi leiab Võrumaa

Arenduskeskuse kodulehelt.

Tänavuse aasta ema kuulutab arenduskeskuse juhatus liige Tiit Toots välja emadepäeva kontserdil 10. mail. Kontserti saab videovahendusel jälgida Võrumaa Arenduskeskuse ja Võru Kandle

Facebooki lehel ning Youtube'is. Kontserdi toimumist toetab SA Võru Kannel.

Lisainfo: Kristi Vals, SA Võrumaa Arenduskeskuse kultuurispetsialist (5912 9200, kristi.vals@vorumaa.ee)

VÕRUMAA ARENDUSKESKUS

KUULUTAB VÄLJA KONKURSI

Võru maakonna aasta ema 2020

OOTAME KANDIDAATE KUNI 26. APRILLINI 2020

Aeg on valmistuda pindalatoetuste taotlemiseks

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRIT
JA INFORMATSIOONI AMET

Pindalatoetuste taotlemine algab e-PRIA vahendusel 2. mail. Tehke volitused juba varakult!

Kui taotluse esitab e-PRIA taotleja esindaja, on oluline, et talle on antud volitus. Kuna e-taotlusvoor on algamas juba paari nädala pärast, siis on praegu õige aeg anda vajalikud volitused isikule (sugulane, sõber jne), keda enda pindalatoetuste taotlust esitama volitatakse. Eriolukorra tingimustes võib volituste andmine võtta arvatust kauem aega (post liigub aeglasemalt, teenindusbürood on kinni jne), mistõttu soovime hakata sellega tegelema esimesel võimalusel. Volituse saab vormistada e-PRIA või soovituslikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel pria.ee -> Registrid -> Kliendiregister -> Esindusõigused ja volitused.

Erakorralisest seisukorrast tingituna saab erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) volitusi pindalatoetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registre osakonna infotelefonile 731 2311.

Kiirustage põllumassiivide piiridega seotud avalduste esitamiseega!

Tuletame maakasutajatele meelde, et neil, kel on plaanis sel aastal uusi maid kasutusse võtta ja sinna pindalapõhiseid toetusi taotleda, tuleks sellest PRIA-le võimalikult varakult teada anda. Uutest maadest ja olemasolevate põllumassiivide ning säilitatavate maastikelementide piiride muudatustest saab PRIA-t kõige mugavamalt teavitada **värskest valminud e-PRIA teenuse „Põllumassiivide muudatused“** (leitav e-PRIA -> Valdused -> Põllumassiivide muudatused) kaudu. Uues teenuses on tänu tehnoloogilistele võimalustele kaart suurem ja joonistamine lihtsam. Lisandunud on võimalus vaadata endaga seotud põllumassiivide registri seisu ühtses nimekirjas, kus on kõik viimase taotlusaasta taotlusel olnud ja hiljem registrisse lisatud põllumassiivid koos.

Kui avaldus on varakult esitatud, siis on jõutud selle kohta põllumassiivi piiri muudatus ära teha ja taotlejal on selle abil taotlemisel kergem oma põlde joonistada. Samuti annab e-PRIA sel juhul taotlemisel rohkem hoiatusi vigade vältimiseks. Taotleja vastutab küll täielikult pindalatoetuste taotlusele märgitud pindala õigsuse eest, kuid varajane teavitamine põllumassiivide piiride muutustest vähendab märgatavalt võimalust hiljem pinnaerinevuse eest toetussumma vähendust saada.

Toetused ja muudatused 2020

Tänavu saab 2.-21. maini ning seejärel hilinenult 22. maist 15. juunini taotleda samasuguseid pindalatoetusi, maaelu arengukava loomatoetusi ja üleminekutoetusi nagu eelmisel aastal. Põhjalik info tingimuste kohta on koostamisel ja ilmub aprillikuu jooksul veebilehel pria.ee (Toetused -> Põllud ja metsandus). Tänavu tuleb aga arvestada oluliste muudatustega:

- Pindalatoetuste taotlusel täpsustatakse haljassööda kasutusotstarvet, mille tulemusena on võimalik täpsustada, kas haljalt koristatavaid taimi kasutatakse haljasmassi saamiseks, ka taastuvenergia tootmiseks (HM) või rohumaana loomade karjatamiseks (KAR).
- 2019. a taotluste andmete alusel vähenes Eesti riigi tasandil püsirohuma suhtarv võrreldes 2015. a kehtestatud võrdlussuhtarvuga alla 5% (täpsemalt 4,92%), millega loetakse 2020. a püsirohuma suhtarv riigi tasandil säilitatuks. Seega kehtib 2020. a püsirohumaade säilitamine tavapärase kohustusena ehk püsirohumaad on vaja säilitada, kuid selle ülesharimine ei too kaasa „rohestamise“ toetuse vähendamist. Kuna 2019. a oli suhtarvu vähenemine lubatud piirile väga lähedal,

siis püsirohumaade edasine ülesharimine võib väga suure tõenäosusega tuua kaasa tagasirajamise kohustuse 2021. aastaks. Seega soovime püsirohumaad mitte üles harida. 2019. a sügisel ülesharitud püsirohumaad, kuhu on külvatud talivil, toob kaasa 2020. a rohestamise toetuse vähendamise, kuna maa hariti üles ajal, mil kehtis täielik ülesharimise keeld.

- Taotlejad, kelle kasutuses on maad, millele kehtib 2016. ja 2018. a lõpul määratud ning eelnevatel aastatel täitmata jäänud püsirohumaad tagasirajamise kohustus, peavad rajama püsirohumaad määratud ulatuses tagasi. Sellise kohustuse saanu peab tagasirajatavaid püsirohumaad näitama hiljemalt 15. juuniks 2020 a oma pindalatoetuste taotlusel märkema TAR. Aastail 2017-2019 tagasirajatud püsirohumaad (TAR) kasutusotstarvet ei tohi muuta.

- Käesoleval aastal ei saada PRIA individuaalseid teavitusi taotlejatele, kui püsirohumaad suhtarv on riigi tasemel võrdlussuhtarvuga võrreldes vähenenud üle 4%. Vastavasisuline teave avaldatakse PRIA kodulehel ning PRIA infokirjas.

- KSM ja MAH taotlejad, kes kasutasid 2019. a kehtestatud erandit rohumaadele toetuse taotlemisel, peavad hiljemalt 15.06.2020. a nendel põldudel kasvatama KSM ja MAH määrukses toodud muud kultuuri kui heintaimed.

- Lisandub võimalus saada LHT toetust suuremal pinnal peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest.

- OTL toetust saab taotleda kihnu maalamba pidamise eest.

- Eesti vuttidele makstavat toetuse määra on tõstetud neljalt eurolt kuuele eurole.

- PLK toetust saab taotleda taastamisest tulnud puisniidu karjatamise eest.

- Uusi 5-aastaseid kohustusi saab 2020. a alustada ainult PLK ja OTL toetuse puhul.

- Asendada saab ainult MULDA ja MAH kohustust PLK kohustusega.

- KSA kohustust saab suurenda kuni 15% ja MULDA kohustust saab suurendada kuni 20% esimese kohustuseaasta kohustusealuse maa pindalast. MAH kohustust saavad suurendada kuni 15% ainult MAH taotlejad, kes on saanud 2018. või 2019. a alustava noore põllumajandustootja toetust.

- Kui KSM kohustus võetakse üle pärast neljandat kohustuseaastat ja kohustuse ülevõtjal ei olnud varem kohustust, siis ei nõuta enam täiendkoolitusel osalemist.

- Kui MAH kohustus võetakse üle pärast neljandat kohustuseaastat ja kohustuse ülevõtjal ei olnud varem kohustust, ei nõuta algkoolitusel, täienduskoolitusel ega õppepäeval osalemist.

- Taotlejad, kelle MAK toetuse 5-aastane kohustus lõppes 31.12.2019. a, saavad oma lõppenud kohustust aasta võrra pikendada.

Selleks, et olla kursis muudatustega, mis tulenevad riigis kehtestatud eriolukorrast, palume jälgida jooksvalt infot PRIA kodulehel aadressil pria.ee või helistada meie pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Iga toetuse täpsed tingimused on kirjas vastava meetme määrukses, PRIA veebilehele koostame kõigi toetuste kohta kokkuvõtlikud tutvustused ning põhjalikud juhendid „Abiks taotlejale“. Samuti palume kindlasti tutvuda nõuetele vastavuse reeglitega, mis on kohustuslikud kõigile peale üleminekutoetuste taotlejate ja väikepõllumajandustootja kavaga liitunute. Toetuste ja e-PRIA kasutamise kohta saab abi küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679 või pöörduda Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandeteenistuse poole. Täpsemat infot leiab nende kodulehelt aadressil www.pikk.ee/teenused-ja-tooted/e-pria-kasutamise-juhendamine-2020-a/. Edukat taotlemist!

Kevadine fotojaht Ruusmäel ja Missos

Märtsi alguses kuulutasime Misso ja Ruusmäe noortekeskustes välja kevadised fotokonkursid. Õnneks ei takistanud ootamatult saabunud kohustuslik distantseerumine ja vahel lausa (õudus)unenäona tunduv eriolukord loodushuvilistel üksi looduses liikumist ja kevadhetkede jäädvustamist.

Osalemisel vanusepiirangut ei olnud ja kahe noortekeskuse peale laekus meile märtsikuu jooksul 21 osalejalt kokku 55 kevadpilti. Saadetud fotod laadisime üles Ruusmäe ja Misso noortekate Facebooki lehtedele. Aitäh kõigile, kes meie fotokonkurssidele pilte saatsid!

Olgu ka öeldud, et meie konkurss osutus nii menukaks, et üks foto saadeti meile ka Pärnust Ruusmäe noortekeskuse fotokonkursil osutusid rahva lemmikuteks Ernst Jaak Liivat Uba ja Jack Koemetsa fotod.

:) Kahjuks me antud fotot siiski vastu võtta ei saanud, kuna konkursi tingimused nägid ette, et fotod peavad olema tehtud Ruusmäe või Misso kandis.

Vaieldamatult populaarseimateks pildistamise objektideks osutusid õhtune taevaskas ja päikeseloojang, kevadekuulutajatest karik-seened, märtsi- ja lumikellukesed ning teisedki kevadlilled. Mõnel fotograafil õnnestus pildile saada ka luigepaar, sookurgi ja pisemaidki linnuke, sekka ka mõni koduloom, näiteks kass ja kana.

Enim meeldimisi kogunud piltide autorid said ka auhinnad, auhindu jagati kahes vanusegrupis — kuni 14-aastased fotograafid ja 15+ vanuses fotograafid.

Enim meeldimisi kogunud piltide autorid said ka auhinnad, auhindu jagati kahes vanusegrupis — kuni 14-aastased fotograafid ja 15+ vanuses fotograafid.

Kuni 15-aastaste vanuserühma võitja – Ernst Jaak Liivat Uba, foto sookurgedest

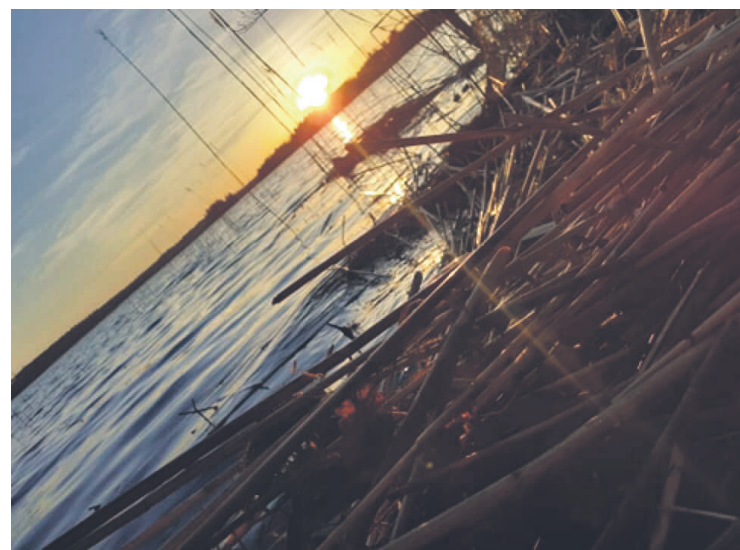

15 ja vanemad vanuserühma võitja – Jack Koemets, foto lumistest märtsikellukestest

Misso noortekeskuse konkursil kogusid enim meeldimisi Karl-Mattias Kadai ja Gert Trolla fotod.

Kuni 15-aastaste vanuserühma võitja – Karl-Mattias Kadai, foto päikeseloojangust

15 ja vanemate vanuserühma võitja – Gert Trolla, foto päikeseloojangust

Kõiki teisi fotosid saab minna uudistama Ruusmäe Noorteka ja Misso Noorteka Facebooki lehekülgedele.

Kerli Pärnapuu, Misso ja Ruusmäe piirkonna noorsootöötaja

Võrumaal abistavad ja nõustavad pindalatoetuste taotlemisel taluliidu konsulendid:

Marika Parv (tel 5349 9454, marikaparv@gmail.com) – E-P, kellaajad vastavalt kokkuleppele kliendiga ja kokkulepitud kellaajal Võrus, Liiva 11.

Sirje Madisson (tel 554 9753) – E-R kl 8–17, koht selgumas.

Eva Tuusis (tel 5344 9088) – tööpäevadel; nädalavahetusel kokkuleppel – Antsla vallas Kobela alevikus, Lusti tee 8.

Rõuge valla tugisikud kohtusid Rõuge rahvamajas

5. märtsil toimus valla tugisikute igakuine kokkusaamine Rõuge Rahvamajas. Kohtumisel uuriti, milliste nippidega mobiiltelefoniga pildistades paremad pildid tulevad, ja peeti rahvamaja erinevates soppides väikest fotojahti. Vaatamata rahvamaja karastavatele tingimustele said suud naerule ja soe naha vahele.

Killukesi fotojahi saagist:

„Raamatukogus on järjekord. Kõigil on kõige kiirem“

„See lava on mulle loodud“

„Pidu läks pikale ja väsimus murdis enne finišit maha“

„Jäime etendusele piinlikult hiljaks“

„Kultuurikomisjoni koosolekul läks tuliseks“

„Enne esinemist on lava taga ärev“

Reporter Sipelgas käis Varstu lasteaia sünnipäeval

Hei-hei, siin Varstu lasteaia Sipelgas!

4. märtsil oli meie lasteaia sünnipäev. Lastaet sai 52-aastaseks. Traditsiooniliselt valmis sünnipäevaks Varstu Lasteaia ajakiri „Sipelgas“. See on selline isetehtud väljaanne, mis sisaldab artikleid, mida on kirjutanud lapsed, personal, lapsevanemad, vilistlased ja sõbrad. Ajakirjas on rohkesti laste joonistusi, pilte ja naljanurk laste vahvatest ütlemistest. Näiteks paar ütlemit:

„Kui keegi valetab, on tal lühikesed jalad ja need jäävad järjest lühemaks“ (lapsed selgitasid vanasõna „valel on lühikesed jalad“)

Või vastuseks küsimusele, mis on valimised: „Valitakse president või valitseja, kes teeb midagi“.

Vilistlaste meenutustes on ka mõni lasteaia tehtud vemp üles tunnistatud. Kõik ajakirja materjalid on köidetud kaunite kaante vahele. Ajakirjad on ainuüksed eksemplarid ja lugeda saab neid ainult meie majas. Meie jaoks on see ajakiri väga suure väärtusega ja see väärtus ajaga aina kasvab. Aitäh kõigile tegijatele!

Reporter Sipelgas Varstu Kooli lasteaia

Abivahendid jõuavad abivajajateni ka eriolukorra ajal

Möödunud nädalal alustas Eesti suurim abivahendikeskus igapäevaselt vajalike abivahendite koju tellimise võimaluse pakumist, et tõkestada viiruse levikut riskirühmas. Esimeste päevade jooksul on kullerteenust kasutanud ligi sadakond abivajajat nii Harjumaalt kui kaugemalt.

Invaru abivahendikeskuse klienditeenindaja Siiri Kaska sõnul on esimeste päevade jooksul alates kullerteenuse võimaluse avanemisest tundnud abivahendite kojutellimise vastu huvi sadu inimesi, kellest sadakond on ka tellimuse sisse andnud. Arvestades praegust koroonaviiruse tugevat levikut Eestis ning asjaolu, et tavapäraselt külastab Invaru esindusi üle Eesti kohapeal igakuiselt ligi 10 000 abivajajat, kellest 80% kuulub praegu leviva viiruse peamiseks riskigruppi, prognoosib ta peagi tugevat kasvu uue teenuse osas.

„Kuna suur osa abivajajaid jõudsid kuu alguses märtsikuuks vajalikud abivahendite kogused riikliku soodustuse alusel välja osta, tõuseb nõudlus teenuse järele veelgi ilmselt kohe aprilli alguses, kui rakendub uue kuu soodustus“, märgib Kaska.

Abivahenditest pooled tellitakse Harjumaale
Kaska sõnul on tänaseks tehtud tellimustest pooled läkitatud Tallinnasse või Harjumaale ja pooled kaugemale - näiteks Pärnumaale Tootsi ja Sindisse, Raplamaal Raplasse ja Aespale, Jõgevamaal Mustveele jne. „Nii üle Eesti kui ka Tallinna ümbruses on palju väikeseid piirkondi, kus abivahendite kättesaamiseks tuleb pikem sõit ette võtta. Kuna abivahendeid vajavatele eakatele või madala immuunsüsteemiga inimestele ehk praeguste riskirühmadele pole see tänases olukorras turvaline, on kullerteenus neile ohutum ja mugavam - ning vahel transpordikulud arvestades ka soodsam - valik“, kirjeldas Kaska.

Kuna erinevate liikumisabivahendite soetamiseks on vaja põhjalikumat konsultatsiooni ja seejärel dokumentatsiooni vormistamist riikliku soodustuse rakendamiseks, pakub Invaru täna võimalust tellida kulleriga koju vaid erinevaid inkontinentsuse ja nahahoolduse vahendeid. „Kõige rohkem oleme praegu teele pannud suuri mähkmeid ja mõnevõrra vähem sidemeid, kindaid või linaid. Kui esmatarbe abivahendeid leidub vahel ka väiksemate piirkondade apteekides, siis suuri mähkmemudeleid üldjuhul mitte ja sellest ka huvi nende vastu“, selgitas Invaru klienditeenindaja, kelle sõnul jääb keskmine tellimus vahemikku 20-70 eurot.

Enim küsimusi tekitab abivahendite eest maksmine

„Nii meie klienditelefonile kui e-postile laekunud küsimustest suur osa on seotud sellega, kuidas toimub abivahendite eest tasumine. Seda saab teha nii abivajaja kui ka tema lähedane või ka piirkonna sotsiaaltöötaja pangatulekande abil, misjärel anname saadetise üle kullerile“, tõi Kaska välja.

„Teine sagedane küsimus on seotud riikliku soodustuse kasutamise võimalusega. Kuna tavaliselt tuleb soodustuse rakendamiseks näidata abivahendikeskuses ette oma isikliku abivahendi kaart, siis täna vormistame kaardile vajalikud andmed tagantjärei, kui olukord stabiliseerub. Seega peab ostja võtma seniks ise vastutuse, et ei ületa talle ette nähtud soodustuse piirkoguseid“, selgitas Kaska, kelle sõnul rakendub riiklik soodustus vahel nii teatud summa kaupa - näiteks nahahoolduskreemide puhul - kui ka tüki kaupa - nagu mähkmete või linade puhul.

Kontaktivaba kullerteenus aitab riskirühmal oma tervist hoida

Invaru abivahendikeskuse klienditeenindaja

Siiri Kaska soovib nii abivajajatel kui nende lähedastel mõelda läbi oma kuu vajadused ja kasutada kindlasti võimalusel äsja avatud kullerteenust, et vähendada vajadusel esinduse külastamise vajadust ja seega ka viiruse leviku ohtu. Tellimust saab esitada nii telefonitsi numbril 605 4180 kui ka e-kirja teel aadressil tellimus@invaru.ee. Kindlasti tuleks märkida ära nii tellija kui abivahendite kasutaja andmed ja soovitud tooted koos vajalike kogustega.

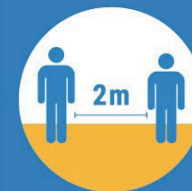
„Kuna kuller saab jätta tellijale paki ukse taha nii, et ei pea talle seda käest-kätte üle andma ning raha, pangakaarti või isegi allkirja paluma, on selline kontaktivaba lahendus kindlasti turvalisem kui ise

kaugelt erinevate transpordivahenditega linna abivahendikeskusesse seiklemine“, tõdes Kaska ja pani abivajajate lähedastele südamele, et nad oleksid vajadusel tellimuse vormistamisel ja selle eest tasumisel oma eakatele pereliikmetele abiks.

Invaru abivahendikeskus on liikumiserivajadustega inimeste abivahendite spetsialiseerunud valdkonna suurim ekspert Eestis. Üle Eesti üheksas linnas asuvates teeninduspunktidest käib igal kuul enam kui 10 000 abivajajat.

Lisainfo: Keiu Valge, Invaru infojuht (meedia@invaru.ee, 552 5525)

Koroonaviiruse
COVID-19 vastu
võitlemise valem

Kodust väljas
liikudes hoia teistest
inimestest vähemalt
KAHE meetri augusele

2+2
kriis.ee

Kodust väljas liigu üksi,
vajadusel **KAHE**kaupa
või perekonnaga. Sellest
suuremad kogunemised
on keelatud

Kriisiabi telefon: 1247

Trehvämi Rõugõn!

TOIMETAJA: Viivika Nagel, kommunikatsioon@rauge.ee

TIRAAŽ: 2455

KÜLJENDUS: Arman Projekt OÜ,

kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,

Rõuge alevik, tel 785 9312, www.rauge.ee

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht

Toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud artikleid toimetada ja lühendada.

Kaastööd järgmise lehe jaoks on oodatud 23. aprillini.

